ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.5.2022
COM(2022) 613 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Κροατίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Κροατίας

{SWD(2022) 613 final} - {SWD(2022) 640 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Κροατίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Κροατίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[3], με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, που συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα και τη δυνητική ανάπτυξη των οικονομιών των κρατών μελών. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

[3] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας επικαιροποιήθηκε την/στις [XX] Ιουνίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2411.

(2) Στις 24 Νοεμβρίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών 2022. Ελήφθη δεόντως υπόψη η επιβεβαιωθείσα κοινή δέσμευση της κοινωνικής συνόδου κορυφής του Πόρτο, του Μαΐου του 2021, για την περαιτέρω υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 25 Μαρτίου 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Στις 24 Νοεμβρίου 2021, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Κροατία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση[4]. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε την πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2022, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 14 Μαρτίου 2022.

(3) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, μετά την παγκόσμια πανδημία, μετέβαλε σημαντικά το γεωπολιτικό και οικονομικό πλαίσιο. Ο αντίκτυπος της εισβολής στις οικονομίες των κρατών μελών, για παράδειγμα, έγινε αισθητός με την αύξηση των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων και τις προοπτικές ασθενέστερης ανάπτυξης. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας επιβαρύνουν ιδίως τα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά που δοκιμάζονται από ενεργειακή φτώχεια. Η ΕΕ διαπιστώνει επίσης μια άνευ προηγουμένου εισροή ανθρώπων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Στο πλαίσιο αυτό, στις 4 Μαρτίου 2022, ενεργοποιήθηκε για πρώτη φορά η οδηγία για την προσωρινή προστασία[5], η οποία παρέχει στους εκτοπισθέντες από την Ουκρανία το δικαίωμα νόμιμης διαμονής στην ΕΕ, καθώς και πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην αγορά εργασίας, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στη στέγαση και στην κοινωνική πρόνοια.

(4) Λαμβανομένης υπόψη της ταχέως μεταβαλλόμενης οικονομικής και γεωπολιτικής κατάστασης, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο συνεχίζει τον εκτεταμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης το 2022, ενώ παράλληλα εξελίσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως περιγράφεται στην ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2022. Η εφαρμογή των εγκριθέντων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι απαραίτητη για την υλοποίηση προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αφορούν το σύνολο ή ένα σημαντικό υποσύνολο των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν στους κύκλους των Εξαμήνων του 2019 και του 2020. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του

[4] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

[5] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου, της 4ης Μαρτίου 2022, που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/55/ΕΚ και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (ΕΕ L 71 της 4.3.2022, σ. 1).

2019 και του 2020 παραμένουν εξίσου συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία υποβολής του τροποποιημένου σχεδίου.

(5) Η γενική ρήτρα διαφυγής εφαρμόζεται από τον Μάρτιο του 2020[6]. Στην ανακοίνωσή της της 3ης Μαρτίου 2021[7], η Επιτροπή εξέφρασε επίσης την άποψη ότι η απόφαση όσον αφορά την απενεργοποίηση ή τη συνέχιση της εφαρμογής της γενικής ρήτρας διαφυγής θα πρέπει να ληφθεί στο πλαίσιο συνολικής αξιολόγησης της κατάστασης της οικονομίας, με βασικό ποσοτικό κριτήριο το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην ΕΕ ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα (τέλη του 2019). Η αυξημένη αβεβαιότητα και οι έντονοι κίνδυνοι δυσμενέστερων αποτελεσμάτων για τις οικονομικές προοπτικές στο πλαίσιο του πολέμου στην Ευρώπη, οι άνευ προηγουμένου αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και οι συνεχιζόμενες διαταραχές της αλυσίδας εφοδιασμού δικαιολογούν την επέκταση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης έως το 2023.

(6) Σύμφωνα με την προσέγγιση που υιοθετήθηκε στη γνώμη του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2021 σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2021, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός επί του παρόντος μετράται καλύτερα ως η μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση COVID-19 αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της ΕΕ, σε σχέση με τη μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη[8]. Πέραν του συνολικού δημοσιονομικού προσανατολισμού, προκειμένου να αξιολογηθεί αν η εθνική δημοσιονομική πολιτική είναι συνετή και αν η σύνθεσή της συμβάλλει σε μια βιώσιμη ανάκαμψη που συνάδει με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, δίνεται επίσης προσοχή στην εξέλιξη των εθνικά χρηματοδοτούμενων[9] πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση COVID-19) και των επενδύσεων.

(7) Στις 2 Μαρτίου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει γενική κατεύθυνση για τη δημοσιονομική πολιτική το 2023, με στόχο τη στήριξη της προετοιμασίας των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, την ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών[10]. Η Επιτροπή

---

6 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, Βρυξέλλες [COM(2020) 123 final της 20.3.2020].

7 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο «Ένας χρόνος από την έξαρση της πανδημίας COVID-19: απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής», Βρυξέλλες [COM(2021) 105 final της 3.3.2021].

8 Οι εκτιμήσεις σχετικά με τον δημοσιονομικό προσανατολισμό και τις συνιστώσες του στην παρούσα σύσταση αποτελούν εκτιμήσεις της Επιτροπής βάσει των παραδοχών στις οποίες βασίζονται οι εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής. Οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για τη μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνουν τον θετικό αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων που αποτελούν μέρος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και που μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη.

9 Δεν χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλων ταμείων της ΕΕ.

10 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο: «Κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2023», Βρυξέλλες [COM(2022) 85 final της 2.3.2022].

επισήμανε ότι, με βάση τη μακροοικονομική προοπτική των χειμερινών προβλέψεων για το 2022, η μετάβαση από έναν συνολικό υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό την περίοδο 2020-2022 σε έναν γενικά ουδέτερο συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό θα φαινόταν πρόσφορη το 2023, ενώ βρίσκεται σε ετοιμότητα ώστε να αντιδρά ανάλογα με την εξελισσόμενη οικονομική κατάσταση. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 θα πρέπει να εξακολουθήσουν να διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών και να λαμβάνουν υπόψη πιθανές δευτερογενείς συνέπειες μεταξύ των χωρών. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να αποτυπώσουν τις κατευθύνσεις στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να παρακολουθεί στενά τις οικονομικές εξελίξεις και να προσαρμόζει τις κατευθύνσεις πολιτικής της ανάλογα με τις ανάγκες και, το αργότερο, στην εαρινή δέσμη μέτρων του Εξαμήνου, στα τέλη Μαΐου 2022.

(8) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές κατευθύνσεις που παρασχέθηκαν στις 2 Μαρτίου 2022, οι δημοσιονομικές συστάσεις για το 2023 λαμβάνουν υπόψη την επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών, την αυξημένη αβεβαιότητα και τους περαιτέρω κινδύνους δυσμενέστερων αποτελεσμάτων, καθώς και τον υψηλότερο πληθωρισμό σε σύγκριση με τις χειμερινές προβλέψεις. Σ' αυτό το πλαίσιο, η δημοσιονομική αντίδραση θα πρέπει να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια, και να διατηρήσει την αγοραστική δύναμη των πλέον ευάλωτων νοικοκυριών, ώστε να μετριαστεί ο αντίκτυπος της αύξησης των τιμών της ενέργειας και να περιοριστούν οι πληθωριστικές πιέσεις από τις δευτερογενείς επιπτώσεις μέσω στοχευμένων και προσωρινών μέτρων· η δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να παραμείνει ευέλικτη ώστε να προσαρμόζεται στις ραγδαία εξελισσόμενες συνθήκες και να διαφοροποιείται μεταξύ των χωρών ανάλογα με τη δημοσιονομική και οικονομική τους κατάσταση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την έκθεση στην κρίση και την εισροή εκτοπισθέντων από την Ουκρανία.

(9) Στις 14 Μαΐου 2021, η Κροατία υπέβαλε στην Επιτροπή το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού. Στις 20 Ιουλίου 2021, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κροατίας[11]. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από απόφαση της Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ότι η Κροατία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

(10) Στις 28 Απριλίου 2022, η Κροατία υπέβαλε το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 και, στις 29 Απριλίου 2022, το οικείο πρόγραμμα σύγκλισης 2022, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν από κοινού για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Κροατίας

[11] Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κροατίας (ST 10149/2021).

σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(11) Στις 23 Μαΐου 2022, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2022 για τη Κροατία[12]. Αξιολόγησε την πρόοδο της Κροατίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο το 2019, το 2020 και το 2021 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κροατίας, με βάση τον πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα. Με βάση την ανάλυση αυτή, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και τις νέες και αναδυόμενες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Κροατίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της ΕΕ για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(12) Η Επιτροπή διενήργησε εμπεριστατωμένη επισκόπηση βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 για την Κροατία και δημοσίευσε τα αποτελέσματά της στις 23 Μαΐου 2022[13]. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Κροατία αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά τη μείωση του ιδιωτικού χρέους και των καθαρών εξωτερικών υποχρεώσεων, ενώ το δημόσιο χρέος παραμένει υψηλό, αλλά έχει επανέλθει σε πτωτική πορεία που επέφερε σημαντικές βελτιώσεις πριν από την πανδημία.

(13) Στις 20 Ιουλίου 2020, το Συμβούλιο συνέστησε στην Κροατία να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα το 2020 και το 2021, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, την ενίσχυση της οικονομίας και τη στήριξη της επακόλουθης ανάκαμψης. Συνέστησε επίσης στην Κροατία, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, να ακολουθήσει δημοσιονομικές πολιτικές που θα αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στην εξασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων. Το 2021, με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Κροατίας μειώθηκε από 7,3 % του ΑΕΠ το 2020 σε 2,9 % το 2021. Η απόκριση της Κροατίας σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής στήριξε την οικονομική ανάκαμψη το 2021, ενώ τα προσωρινά έκτακτα μέτρα στήριξης μειώθηκαν από 3,3 % του ΑΕΠ το 2020 σε 2,1 % το 2021. Τα μέτρα που ελήφθησαν από την Κροατία το 2021 συνάδουν με τη σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2020. Τα δημοσιονομικά μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση το 2020 και το 2021 ήταν ως επί το πλείστον προσωρινά ή συνοδεύονταν από αντισταθμιστικά μέτρα. Ταυτόχρονα, ορισμένα από τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας που εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση το 2021 δεν ήταν προσωρινά ούτε συνοδεύονταν από αντισταθμιστικά μέτρα, τα οποία συνίσταντο κυρίως σε μείωση του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και εταιρειών που ανήλθε συνολικά στο 0,5 % του ΑΕΠ. Με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το χρέος της γενικής κυβέρνησης ανήλθε στο 79,8 % του ΑΕΠ το 2021.

[12] SWD(2022) 613 final.
[13] SWD(2022) 633 final.

(14) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022 είναι συντηρητικό το 2022 και ευνοϊκό στη συνέχεια. Η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,0 % το 2022 και κατά 4,4 % το 2023. Συγκριτικά, στις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής προβλέπεται υψηλότερη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,4 % το 2022 και χαμηλότερη αύξηση κατά 3,0 % το 2023, με τη διαφορά να αντικατοπτρίζει κυρίως τη χαμηλότερη προσδοκία των κροατικών αρχών για το 2022 όσον αφορά την αύξηση της πραγματικής κατανάλωσης των νοικοκυριών. Στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό έλλειμμα θα μειωθεί ελαφρώς στο 2,8 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 1,6 % το 2023. Η ελαφρά μείωση το 2022 αντικατοπτρίζει κυρίως την ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας και την άρση των περισσότερων έκτακτων μέτρων. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, ο δείκτης χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει σε 76,2 % το 2022 και να μειωθεί σε 71,7 % το 2023. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα 2,3 % του ΑΕΠ και 1,8 % του ΑΕΠ για το 2022 και το 2023, αντίστοιχα. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το έλλειμμα που προβλέπεται για το 2022 και υψηλότερο από το έλλειμμα που προβλέπεται για το 2023 στο πρόγραμμα σύγκλισης, κυρίως λόγω του χαμηλότερου επιπέδου δαπανών που αναμένει η Επιτροπή το 2022 για τον ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου και άλλες δαπάνες. Επιπλέον, οι προβλέψεις της Επιτροπής συνεπάγονται κάπως μικρότερη μετατόπιση τόσο των εσόδων όσο και των δαπανών, η οποία αποδίδεται στη διαφορά των προοπτικών για τον πληθωρισμό. Οι εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής προβλέπουν χαμηλότερο δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠτης τάξης του 75,3 % το 2022 και υψηλότερο επίπεδο 73,1 % το 2023.

Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής, η μεσοπρόθεσμη αύξηση του δυνητικού προϊόντος (10ετής μέσος ρυθμός) εκτιμάται σε 2,2 %. Ωστόσο, η εκτίμηση αυτή δεν περιλαμβάνει τις επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας οι οποίες μπορούν να τονώσουν τη δυνητική ανάπτυξη της Κροατίας.

(15) Το 2022, η κυβέρνηση κατάργησε σταδιακά τα περισσότερα από τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19, με αποτέλεσμα τα προσωρινά έκτακτα μέτρα στήριξης να προβλέπεται να μειωθούν από 2,1 % του ΑΕΠ το 2021 σε 0,4 % το 2022. Το δημόσιο έλλειμμα του 2022 επηρεάζεται από τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, τα οποία, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής, εκτιμώνται σε 0,4 % του ΑΕΠ το 2022 και 0,2 % του ΑΕΠ το 2023[14]. Τα μέτρα αυτά συνίστανται κυρίως σε κοινωνικές μεταβιβάσεις προς τα φτωχότερα νοικοκυριά, σε στήριξη για τις επιχειρήσεις και σε περικοπές στους έμμεσους φόρους κατανάλωσης ενέργειας. Τα μέτρα αυτά είναι ως επί το πλείστον προσωρινού χαρακτήρα. Ωστόσο, σε περίπτωση που οι τιμές της ενέργειας παραμείνουν υψηλές και το 2023, ορισμένα από τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να συνεχιστούν. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά δεν είναι στοχευμένα, ιδίως οι γενικές περικοπές στους έμμεσους φόρους ενέργειας. Το δημόσιο έλλειμμα επηρεάζεται επίσης από το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την

[14] Τα αριθμητικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων που έχουν ληφθεί από το φθινόπωρο του 2021, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και δαπανών, καθώς και —κατά περίπτωση— των μέτρων για τις κεφαλαιουχικές δαπάνες.

Ουκρανία, το οποίο στις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής προβλέπεται να ανέλθει στο 0,1 % του ΑΕΠ το 2022 και στο 0,1 % το 2023[15].

(16) Στις 18 Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο συνέστησε στην Κροατία[16] να συνεχίσει να ακολουθεί, το 2022, υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό, συμπεριλαμβανομένης της ώθησης που παρέχει ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, και να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στην Κροατία να διατηρήσει υπό έλεγχο την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών. Επίσης, συνέστησε στην Κροατία, όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα, με παράλληλη αύξηση των επενδύσεων για την ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού.

(17) Το 2022, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής και συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022 της Κροατίας, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται να είναι υποστηρικτικός στο -1,8 % του ΑΕΠ, σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου[17]. Η Κροατία σχεδιάζει να παράσχει συνεχή στήριξη για την ανάκαμψη, χρησιμοποιώντας τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για να χρηματοδοτήσει επιπλέον επενδύσεις, σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,5 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,4 εκατοστιαίων μονάδων το 2022[18]. Ως εκ τούτου, η Κροατία σχεδιάζει να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει επεκτατική συμβολή ύψους 1,0 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλαμβάνει τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (0,4 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από την Ουκρανία (0,1 % του ΑΕΠ), ενώ οι υψηλότερες δαπάνες

---

15 Ο συνολικός αριθμός των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία στην ΕΕ αναμένεται να ανέλθει σταδιακά στα 6 εκατομμύρια έως το τέλος του 2022, ενώ η γεωγραφική κατανομή τους εκτιμάται με βάση το μέγεθος της υφιστάμενης διασποράς, τον σχετικό πληθυσμό του κράτους μέλους υποδοχής και την πραγματική κατανομή των εκτοπισθέντων από την Ουκρανία σε ολόκληρη την ΕΕ από τον Μάρτιο του 2022. Όσον αφορά το δημοσιονομικό κόστος ανά άτομο, οι εκτιμήσεις βασίζονται στο μοντέλο μικροπροσομοίωσης Euromod του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Επιτροπής, ενώ λαμβάνονται επίσης υπόψη τόσο οι μεταφορές μετρητών τις οποίες ενδεχομένως να δικαιούνται οι άνθρωποι, όσο και οι παροχές σε είδος, όπως η εκπαίδευση και η υγειονομική περίθαλψη.

16 Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης 2021 της Κροατίας (ΕΕ C 304 της 29.7.2021, σ. 48).

17 Το αρνητικό (θετικό) πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση (έλλειμμα) της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, το οποίο υποδηλώνει επεκτατική (συσταλτική) δημοσιονομική πολιτική.

18 Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν ελαφρώς συσταλτική συμβολή ύψους 0,1 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

ενδιάμεσης κατανάλωσης, οι οποίες εν μέρει αποτυπώνουν την αύξηση του πληθωρισμού, προβλέπεται επίσης να συμβάλλουν στην αύξηση των καθαρών τρεχουσών δαπανών. Ως εκ τούτου, με βάση τις τρέχουσες εκτιμήσεις της Επιτροπής, η Κροατία δεν διατηρεί επαρκώς υπό έλεγχο την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών το 2022.

(18) Το 2023, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός προβλέπεται στις εαρινές προβλέψεις 2022 της Επιτροπής να ανέλθει στο -0,7 % του ΑΕΠ με την παραδοχή ότι δεν θα υπάρξει αλλαγή πολιτικής[19]. Το 2023, η Κροατία προβλέπεται να συνεχίσει να χρησιμοποιεί τις επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για να χρηματοδοτήσει επιπλέον επενδύσεις προς στήριξη της ανάκαμψης. Η θετική συμβολή των δαπανών που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και από άλλα κονδύλια της ΕΕ στην οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,5 εκατοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2022. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται να έχουν ελαφρώς επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,1 εκατοστιαίων μονάδων το 2023[20]. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει γενικά ουδέτερη συμβολή ύψους -0,2 εκατοστιαίων μονάδων στον συνολικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2023. Αυτό περιλαμβάνει τον αντίκτυπο της σταδιακής κατάργησης ορισμένων μέτρων για την αντιμετώπιση των αυξημένων τιμών ενέργειας (0,2 % του ΑΕΠ). Ως εκ τούτου, η γενικά ουδέτερη συμβολή των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών βασίζεται μερικώς στη σταδιακή κατάργηση των μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας, όπως έχει προγραμματιστεί επί του παρόντος.

(19) Στο πρόγραμμα σύγκλισης 2022, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σταδιακά στο 1,6 % του ΑΕΠ το 2024 και στο 1,2 % έως το 2025. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να παραμείνει κάτω του 3 % του ΑΕΠ έως το 2025. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει έως το 2025, ιδίως με τη μείωσή τους σε 68,9 % το 2024 και την υποχώρησή του σε 66,9 % το 2025. Με βάση την ανάλυση της Επιτροπής, οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα του χρέους φαίνονται μέτριοι μεσοπρόθεσμα.

(20) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το παράρτημα V κριτήριο 2.2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Τα μέτρα αυτά συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που περιγράφονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις τις οποίες απηύθυνε το Συμβούλιο στην Κροατία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2019 και το 2020, επιπλέον των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία έγκρισης του σχεδίου.

---

19 Το αρνητικό πρόσημο του δείκτη αντιστοιχεί σε υπέρβαση της αύξησης των πρωτογενών δαπανών σε σύγκριση με τη μεσοπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, το οποίο υποδηλώνει επεκτατική δημοσιονομική πολιτική.

20 Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν ελαφρώς συσταλτική συμβολή ύψους 0,1 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ.

(21) Ειδικότερα, το σχέδιο εξετάζει τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις με μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση του δημοσιονομικού πλαισίου, ενεργητικά μέτρα πολιτικής για την αγορά εργασίας και εκπαιδευτική μεταρρύθμιση για τη βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και της ποιότητας και της συνάφειας της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει το κροατικό σύστημα υγειονομικής περίθαλψης αντιμετωπίζονται με μέτρα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας, της ποιότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής βιωσιμότητας, το οποίο επλήγη ιδιαίτερα από την πανδημία COVID-19. Επιπλέον, το σχέδιο εξετάζει τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις στους εν λόγω τομείς, με την προώθηση της απανθρακοποίησης του τομέα ενέργειας, την αύξηση της συνολικής ενεργειακής απόδοσης και την εστίαση των επενδύσεων στις βιώσιμες μεταφορές και στις ψηφιακές υποδομές και υπηρεσίες. Επιπλέον, το σχέδιο περιλαμβάνει εκτεταμένα μέτρα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης και του συστήματος απονομής δικαιοσύνης, την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση της διαφθοράς, τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και τη στήριξη των επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία και της πολιτικής συνάφειάς τους.

(22) Η εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κροατίας αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη περαιτέρω προόδου όσον αφορά την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Τα μέτρα για τη στήριξη των κλιματικών στόχων στην Κροατία αντιπροσωπεύουν το 40,3 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου, ενώ τα μέτρα για τη στήριξη των ψηφιακών στόχων αντιπροσωπεύουν το 20,4 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου. Η πλήρης εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους, θα βοηθήσει την Κροατία να ανακάμψει γρήγορα από τις επιπτώσεις της κρίσης COVID-19, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητά της. Η συστηματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει σημαντική για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και άλλων οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης που υπερβαίνουν το σχέδιο, και για να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση του συνολικού θεματολογίου πολιτικής.

(23) Η Κροατία δεν έχει ακόμη υποβάλει το σύμφωνο εταιρικής σχέσης και άλλα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής[21]. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, η Κροατία λαμβάνει υπόψη τις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις κατά τον προγραμματισμό των ταμείων της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία της χρηματοδοτικής στήριξης που θα ληφθεί από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ενώ παράλληλα θα προωθηθεί ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και η συνοχή μεταξύ αυτών των ταμείων και άλλων μέσων και ταμείων της Ένωσης. Η επιτυχής εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής εξαρτάται επίσης από

[21] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων. (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

την άρση των εμποδίων στις επενδύσεις, ώστε να στηριχθούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και η ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

(24) Κατόπιν εντολής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ, όπως ορίζεται στη διακήρυξη των Βερσαλλιών, το σχέδιο REPowerEU αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία το συντομότερο δυνατόν. Για τον σκοπό αυτόν, προσδιορίζονται τα έργα, οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις που είναι τα πλέον κατάλληλα σε εθνικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο, στο πλαίσιο διαλόγου με τα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη μείωση της συνολικής εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και στην παύση των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων από τη Ρωσία.

(25) Η Κροατία έχει δεσμευτεί για τη σταδιακή κατάργηση του άνθρακα στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας έως το 2033. Το 2020, η Κροατία πέτυχε μερίδιο 28 % της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας, υπερβαίνοντας τον στόχο του 20 %. Η Κροατία πρέπει να επιταχύνει τις προσπάθειες απανθρακοποίησης, μεταξύ άλλων στη βιομηχανία, να μειώσει την εξάρτηση από τις εισαγωγές ενέργειας από τη Ρωσία και να λάβει μέτρα για την προώθηση της ένταξης στην ενιαία αγορά. Το 2021, οι εισαγωγές ρωσικού αερίου αντιπροσώπευαν το 22 % της συνολικής προμήθειας φυσικού αερίου, ενώ το 57 % εισήχθη μέσω του νέου τερματικού σταθμού υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) (που λειτουργεί από τις αρχές του 2021). Το αέριο και το πετρέλαιο αντιπροσωπεύουν το 30,3 % και το 33,7 % του ενεργειακού μείγματος της Κροατίας, αντίστοιχα. Συνιστάται οποιεσδήποτε νέες επενδύσεις σε υποδομές και δίκτυα που σχετίζονται με το αέριο να είναι ανθεκτικές, όπου είναι δυνατόν, σε μελλοντικές εξελίξεις, ώστε να διευκολυνθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους μέσω της μελλοντικής αναπροσαρμογής της χρήσης βιώσιμων καυσίμων.

Όσον αφορά την ανάπτυξη ανανεώσιμης, ασφαλούς και οικονομικά προσιτής ενέργειας, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες στους τομείς της αιολικής και ηλιακής ενέργειας, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν περίπου το 2,1 % του ενεργειακού μείγματος (με μερίδιο 13 % και 1 % της συνολικής εγκατεστημένης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, αντίστοιχα), καθώς και στις γεωθερμικές πηγές ενέργειας. Βασικές πτυχές για τη βελτίωση της αποδοτικότητας του ενεργειακού συστήματος, της ασφάλειας του εφοδιασμού και της ένταξης στην αγορά είναι οι εξής: εξορθολογισμός των διαδικασιών αδειοδότησης για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στήριξη της ανάπτυξης ενεργειακών κοινοτήτων και επίσπευση των επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, μεταξύ άλλων από τα νοικοκυριά και για συστήματα μικρής κλίμακας.

Για την υποστήριξη της πράσινης μετάβασης θα απαιτηθούν περαιτέρω αναβαθμίσεις των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ οι επενδύσεις στην αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας θα είναι καίριας σημασίας για τη διαχείριση ενός ενεργειακού συστήματος με υψηλό μερίδιο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Απαιτούνται επίσης βελτιώσεις στον τομέα της θέρμανσης και της ψύξης, κυρίως με τη μετάβαση από τα συστήματα τηλεθέρμανσης με βάση τα ορυκτά καύσιμα και από τα ατομικά συστήματα θέρμανσης στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας απευθείας ή μέσω της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

(26) Όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση, απαιτούνται μέτρα για την επιτάχυνση της ανακαίνισης των κτιρίων του κτιριακού αποθέματος, την παροχή ενεργειακά αποδοτικών κατοικιών, ιδίως κοινωνικών κατοικιών, και την αντικατάσταση των λεβήτων αερίου και πετρελαίου με αντλίες θερμότητας και άλλες πιο αποδοτικές και

πράσινες λύσεις. Επιπλέον, απαιτείται να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για τη μείωση της εξάρτησης του τομέα των μεταφορών της Κροατίας από το πετρέλαιο, ιδίως με την αύξηση της χρήσης των δημόσιων μεταφορών και τον περαιτέρω οικολογικό προσανατολισμό τους, τη χρήση ευφυών συστημάτων μεταφορών, την ανάπτυξη σταθμών φόρτισης ηλεκτρικής ενέργειας και υδρογόνου και την ανάπτυξη γενικότερα των μεταφορών, την επένδυση σε υποδομές κινητικότητας και την αύξηση της υιοθέτησης οχημάτων μηδενικών και χαμηλών εκπομπών. Θα χρειαστεί περαιτέρω αύξηση των φιλοδοξιών όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση της ανανεώσιμης ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης ώστε η χώρα να ευθυγραμμιστεί με τους στόχους της δέσμης μέτρων «Fit for 55».

(27) Μολονότι η επιτάχυνση της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και την απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα θα επιφέρει σημαντικό κόστος αναδιάρθρωσης σε διάφορους τομείς, η Κροατία μπορεί να κάνει χρήση του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την άμβλυνση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της μετάβασης στις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο. Επιπλέον, η Κροατία μπορεί να κάνει χρήση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ για τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

(28) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης 2022 και η γνώμη του[22] αποτυπώνεται στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(29) Στις 10 Ιουλίου 2020, η κροατική κούνα συμπεριλήφθηκε στον ευρωπαϊκό μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών II (ΜΣΙ II) ως προπαρασκευαστικό βήμα για την υιοθέτηση του ευρώ. Για τη διατήρηση της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την επίτευξη υψηλού βαθμού βιώσιμης οικονομικής σύγκλισης, οι κροατικές αρχές δεσμεύτηκαν να εφαρμόσουν ειδικά μέτρα πολιτικής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, το επιχειρηματικό περιβάλλον, τη διακυβέρνηση του δημόσιου τομέα και το δικαστικό σώμα. Η πρόοδος της Κροατίας όσον αφορά την εκπλήρωση των αναγκαίων απαιτήσεων για την υιοθέτηση του ευρώ θα αξιολογηθεί στις εκθέσεις σύγκλισης 2022 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Κροατία να λάβει μέτρα το 2022 και το 2023 προκειμένου:

1. Το 2023, να διασφαλίσει ότι η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών συνάδει με έναν συνολικά ουδέτερο προσανατολισμό πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη των πλέον ευάλωτων στις αυξήσεις των τιμών της ενέργειας νοικοκυριών και επιχειρήσεων και των ατόμων που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Να είναι έτοιμη να προσαρμόσει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, του RePowerEU και άλλων ταμείων της ΕΕ. Για την περίοδο μετά το 2023, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικής πολιτικής που θα αποσκοπεί στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων.

2. Να προχωρήσει στην εφαρμογή του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τα ορόσημα και τους στόχους που καθορίζονται στην εκτελεστική

[22] Βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.

απόφαση του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 2021. Να υποβάλει τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027, ώστε να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή και να αρχίσει η εφαρμογή τους.

3. Να διαφοροποιήσει τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων και να μειώσει τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Να επιταχύνει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, να εστιάσει ειδικότερα στις αιολικές, ηλιακές και γεωθερμικές πηγές, μεταξύ άλλων μέσω της μικρής κλίμακας ανανεώσιμης ενέργειας και της ανάπτυξης ενεργειακών κοινοτήτων, κυρίως μέσω του εξορθολογισμού των διαδικασιών διοικητικής έγκρισης και αδειοδότησης. Να αναβαθμίσει περαιτέρω τα δίκτυα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και να επενδύσει στην αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας. Να εντατικοποιήσει τη δράση για τη μείωση της ζήτησης ενέργειας μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, κυρίως στα κτίρια κατοικιών, και να μειώσει την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα στους τομείς της θέρμανσης και των μεταφορών.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος